

Είδα τον «Ιούδα» του κ. Σπύρου Μελά στην πέμπτη ή στην έκτη παράστασή του και όμολογώ ότι δέν κουράστηκα καθόλου. Είχαν γίνει στο μεταξύ οί περικοπές, πού υπέδειξε ή κριτική; Παιζόταν τό έργο γοργώτερα; Δέν ξέρω. Ωπωςδήποτε, έπήγα στό Έθνικό θέατρο ώπλισμένος μέ άντοχή και δέν έφυγα κουρασμένος. Δέν έφυγα όμως και μέ την ίκανοποίησι πού περίμενα από δραματικό έργο πού κινείται έπάνω από τή σημερινή ζωή κ' έχει γραφεί διά νά δώση άπαντήσεις σε μεγάλες και βασανιστικές άπορίες. Όταν έκλεισε ή αύλαία στη δεκάτη τετάρτη και τελευταία εικόνα και πολύ έπειτα ακόμα, προσπάθησα νά καθορίσω την αίτια πού έγέννησε αυτό τό έργο, αλλά δέν τό κατώρθωσα. Η τουλάχιστον δέν κατώρθωσα νά βρω μιάν αίτια πού νά την θεωρήσω ίκανοποιητική, πιστευτή, ανάλογη μέ τις αξιώσεις του δράματος. Τί ήθελε νά άποδείξη ό κ. Μελάς; Τί αίσθανόταν την ανάγκη νά πη; Νά παρουσιάση δικαιωμένον τον Ιούδα και νά μάς έξηγήση ότι έπρόδωσε τον Χριστό γιατί τον περίμενε έλευθερωτή του Ισραήλ, επαναστάτη, έχθρό των Ρωμαίων, και δέν ήταν παρά ένας ειρηνοποιός; Νά μάς δείξη την πάλη του

πνεύματος και της ύλης και νά δώση στο πρώτο τή νίκη; Έδιάβασα, ακόμη, αρκετές άλλες «έρμηνειες», πού στηρίζονται στις πιο παράδοξες άπιθανότητες και στις πιο αυθαίρετες προϋποθέσεις. Δέν νομίζω όμως ότι συμβαίνουν στον «Ιούδα» όσα του άποδίδουν οί έρμηνευταί του, αυτοί πού βλέπουν κάτω από τις σαφείς έκδηλώσεις των ήρώων του, τά πιο περίεργα έλατήρια, και μένω στη «δικαίωσι». Δέχομαι, μάλιστα, ότι ή δικαίωσις αυτή είναι άποτέλεσμα σκέψεως, Ιστορικής έρευνας, βαθειάς διανοητικής έργασίας. Τί βγαίνει όμως; Ο «Ιούδας» — ό «Ιούδας» του κ. Μελά — μέ άφησε άδιάφορον και όταν ήταν παρεξηγημένος και όταν δικαιώθηκε. Είναι άνθρωπος μέ πόθους, μέ φιλοδοξίες, μέ άνησυχίες, μέ πατριωτικά ιδανικά. Και κάτι περισσότερο: μιá θερμή ψυχή πού ζητά τον όδηγό της. Πιστεύει μέ φανατισμό σε ιδέες και σε ανθρώπους, αλλά τόσο εύκολα, τόσο γρήγορα, πού έχεις την έντύπωση ότι παρασύρεται. Φτάνει ένα κήρυγμα για ν' ακολουθήση τό Χριστό. Κι' άλλο ένα για νά τον άρνηθῆ και νά τον προδώση.

Τον βλέπουμε νά παλεύη, νά βασανίζεται, νά χτυπιέται, χωρίς όμως νά μπορή νά προκαλέση ούτε τά δάκρυα, ούτε την άγωνία μας. Δέν τον πιστεύουμε. Άπλώς τον παρακολουθοῦμε. Και τον παρακολουθοῦμε γιατί άραδιάζει μεγάλα κι' ώραία λόγια και προπάντων γιατί χρησιμοποιεί μιá δημοτική, πλούσια σε λέξεις και σ' έκφράσεις, ζωντανή, γεμάτη παλμό και ποίηση. —